

V Bruseli 16. 11. 2016
COM(2016) 730 final

OZNÁMENIE KOMISIE

Návrhy rozpočtových plánov na rok 2017: Celkové posúdenie

Zhrnutie

Toto oznámenie je zhrnutím posúdenia Komisie týkajúceho sa návrhov rozpočtových plánov (NRP) na rok 2017, ktoré predložilo 18 členských štátov eurozóny mimo rámca programu makroekonomických úprav (EZ-18), ako aj plánov nezmenenej politiky, ktoré predložila Litva a Španielsko z dôvodu pôsobenia dočasných vlád v týchto krajinách v čase predkladania návrhov. V súlade s nariadením (EÚ) č. 473/2013 Komisia posúdila tieto plány a celkovú rozpočtovú situáciu a zámery fiškálnej politiky v eurozóne ako celku.

Celkové posúdenie návrhov rozpočtových plánov na rok 2017 a súhrnné zámery fiškálnej politiky v eurozóne možno zhrnúť takto:

1. Plány členských štátov naznačujú pokračujúci pokles súhrnného celkového rozpočtového deficitu v eurozóne v kontexte oživenia, ktoré je stále krehké a ktoré charakterizuje niekoľko rizík znížovania rastu. Po poklese z úrovne 2,0 % HDP v roku 2015 na 1,8 % HDP v tomto roku by mal súhrnný deficit podľa plánu v roku 2017 ďalej klesnúť na úroveň 1,5 % HDP. Súhrnný pomer dlhu k HDP, ktorý dosiahol vrchol v roku 2014, by sa mal podľa predložených NRP mierne znížiť z úrovne tesne nad 90 % HDP v tomto roku na úroveň 89 % HDP v roku 2017. To zodpovedá zhoršeniu štrukturálneho salda v roku 2016 o 0,2 % HDP, ktoré potom v roku 2017 zostane vo všeobecnosti nezmenené.
2. V porovnaní so strednodobými plánmi uvedenými v programoch stability z jari 2016 bolo plánované zníženie deficitu v roku 2017 upravené nadol a v eurozóne by malo byť nižšie o 0,2 percentuálneho bodu, aj keď v roku 2016 vychádza z mierne nižšieho deficitu, než sa predpokladalo na jar 2016.
3. Komisia vo svojej prognóze z jesene 2016 vo všeobecnosti potvrdzuje makrofiškálne vyhliadky vyplývajúce z NRP. Predpokladá sa mierne oslabenie rastu reálneho HDP z 1,7 % v tomto roku na 1,5 % v roku 2017, zatiaľ čo negatívna produkčná medzera by podľa očakávaní mala naďalej klesať na úroveň 0,5 % potenciálneho HDP. Komisia na rok 2017 takisto predpokladá podobné zníženie celkového deficitu, ako sa uvádza v NRP (o 0,3 percentuálneho bodu), ako aj rovnaké celkové saldo na úrovni -1,5 % HDP. Komisia predpokladá, že súhrnný pomer dlhu k HDP sa v poradí už druhý rok v roku 2016 zníži na 90 % a v roku 2017 ďalej klesne na 89 %, čo je v súlade s plánmi stanovenými v NRP.
4. Podobne ako v roku 2015 sú rozpočtové pozície členských štátov podporované výraznými poklesmi nákladov na prijaté úvery a pôžičky. Dočasné úspory z nízkych úrokových platieb sa môžu použiť podľa fiškálnej pozície daného členského štátu, čo sa premietne do nižších deficitov v krajinách s veľkými rozpočtovými nerovnováhami a čo zároveň umožní väčšie zvýšenie budúcich súvisiacich výdavkov, ak bude k dispozícii fiškálny priestor.
5. Na súhrnnej úrovni sa v NRP a prognóze Komisie poukazuje na zámery fiškálnej politiky eurozóny, ktoré sú v rokoch 2014 – 2017 vo všeobecnosti neutrálne, pričom bude naďalej pokračovať prerušenie fiškálnej konsolidácie, ku ktorému došlo v roku 2013. Zámery fiškálnej politiky sa stali v rokoch 2014 – 2015 vo všeobecnosti neutrálnymi a v roku 2016 v dôsledku oživenia hospodárstva mierne expanzívnymi. Na rok 2017 sa v súhrne NRP členských štátov aj v prognóze Komisie poukazuje na zámery fiškálnej politiky, ktoré sú opäť vo všeobecnosti neutrálne. To by sa malo posudzovať na základe dvojítých cieľov krátkodobej makroekonomickej stabilizácie a dlhodobej udržateľnosti verejných financií.
6. Ako sa uvádza v sprievodnom oznámení Komisie „*Smerom k pozitívnym zámerom fiškálnej politiky v eurozóne*“, v tomto okamihu možno vzhľadom na pomalé oživovanie hospodárstva

a riziká v makroekonomickom prostredí argumentovať v prospech mierne expanzívnych zámerov fiškálnej politiky v eurozóne ako celku¹.

Za navrhnutie takýchto primeraných zámerov fiškálnej politiky pre eurozónu sú však individuálne a kolektívne zodpovedné členské štáty. Tento prístup sa odzrkadľuje aj v navrhovanom odporúčaní týkajúcom sa hospodárskej politiky eurozóny na roky 2017 – 2018².

7. Analýza primeranosti zámerov fiškálnej politiky v eurozóne nie je iba otázkou označenia a výšky rozpočtového salda, ale do veľkej miery aj kvality a štruktúry verejných financií, ktoré k nim vedú. Na všeobecnej úrovni sa výrazná zmena štruktúr daňových príjmov neplánuje, zatiaľ čo štruktúra výdavkov takisto vykazuje len obmedzený pokrok smerom k tomu, aby viac podporovali rast, pričom stále nedochádza k oživeniu kapitálových výdavkov ako podielu na HDP. Zlepšeniami na úrovni vnútroštátneho fiškálneho riadenia okrem iného aj zavedením efektívneho preskúmania výdavkov by sa navyše mohli podporiť verejné výdavky podporujúce rast.
8. Posúdenie Komisie týkajúce sa plánov jednotlivých členských štátov možno zhrnúť takto:

O žiadnom z NRP na rok 2017 sa nezistilo, že by bol v mimoriadne závažnom nesúlade s požiadavkami Paktu stability a rastu. Vo viacerých prípadoch však Komisia zistila, že plánované fiškálne úpravy buď nespĺňajú požiadavky Paktu stability a rastu, alebo hrozí, že ich nebudú spĺňať.

Konkrétne:

Stanoviská k NRP pätnástich krajín, ktoré podliehajú preventívnej časti Paktu stability a rastu:

– v prípade piatich krajín (Nemecko, Estónsko, Luxembursko, Slovensko a Holandsko) Komisia dospela k záveru, že ich NRP sú v súlade s požiadavkami Paktu stability a rastu na rok 2017.

– v prípade štyroch krajín (**Írsko, Lotyšsko, Malta a Rakúsko**) Komisia dospela k záveru, že ich NRP sú **vo všeobecnosti v súlade** s požiadavkami Paktu stability a rastu na rok 2017. V prípade týchto krajín by plány mohli viesť k určitej odchýlke od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu (SRC) každej krajiny.

– v prípade šiestich krajín (**Belgicko, Taliansko, Cyprus, Litva, Slovinsko a Fínsko**) **hrozí, že ich NRP nebudú v súlade** s požiadavkami Paktu stability a rastu na rok 2017. Výsledkom NRP týchto členských štátov by mohla byť značná odchýlka od postupu úprav smerom k príslušnému strednodobému cieľu. Fínsko však požiadalo o uplatnenie doložky o štrukturálnej reforme a investičnej doložky. Komisia pri posudzovaní oprávnenosti Fínska na doložku, ktoré môže následne ovplyvniť posúdenie súladu, zohľadní neistotu v súvislosti s odhadmi produkčnej medzery. V prípade Litvy bola do NRP založeného na scenári nezmenenej politiky zahrnutá žiadosť o uplatnenie doložky o štrukturálnej reforme. Komplexné posúdenie Fínska aj Litvy týkajúce sa možnej oprávnenosti na flexibilitu sa uskutoční v bežnom cykle Európskeho semestra v kontexte posudzovania programu stability na rok 2017.

Stanoviská k NRP troch krajín, ktoré v súčasnosti podliehajú nápravnej časti Paktu stability a rastu (t. j. krajín, ktoré sú predmetom postupu pri nadmernom deficite):

– v prípade **Francúzska** Komisia dospela k záveru, že jeho NRP je **vo všeobecnosti v súlade** s požiadavkami Paktu stability a rastu na rok 2017, keďže sa v prognóze Komisie z jesene 2016 predpokladá, že celkový deficit bude v roku 2017 mierne pod referenčnou hodnotou 3 % HDP stanovenou v zmluve, existuje však výrazný nedostatok fiškálneho úsilia v porovnaní s odporúčanou úrovňou a na základe nezmenenej politiky by náprava v roku 2018 nebola trvalá.

¹ Pozri COM(2016) 727 final, 16.11.2016.

² Pozri COM(2016) 726 final, 16.11.2016.

– v prípade **Španielska** Komisia dospela k záveru, že hrozí, že jeho NRP nebude v súlade s požiadavkami Paktu stability a rastu na rok 2017. Hoci Komisia uznáva, že tieto predpoklady sú založené na scenári nezmenenej politiky, vo svojej prognóze na rok 2017 predpokladá, že strednodobý cieľ celkového deficitu ani odporúčané fiškálne úsilie sa dosiahnuť nepodariť.

– v prípade **Portugalska** sa zistilo, že hrozí, že jeho NRP nebude v súlade s požiadavkami Paktu stability a rastu na rok 2017, hoci predpokladaná odchýlka prekročí prahovú hodnotu stanovenú pre značnú odchýlku len veľmi tesne. Preto sa zdá, že za predpokladu prijatia potrebných fiškálnych opatrení budú riziká obmedzené. Portugalsko, ktoré v súčasnosti podlieha nápravnej časti, dodrží podľa predpokladov v tomto roku odporúčanú referenčnú hodnotu 3 % HDP stanovenú v zmluve. Preventívnej časti by mohlo začať podliehať od roku 2017, ak dosiahne včasnú a udržateľnú nápravu nadmerného deficitu.

Portugalsko a Španielsko predložili v polovici októbra svoje NRP, ako aj správy o opatreniach prijatých v reakcii na rozhodnutia Rady o upozornení prijaté 8. augusta 2016 v súlade s článkom 126 ods. 9 zmluvy. Komisia medzitým tieto dokumenty posúdila a zapojila sa do štruktúrovaného dialógu s Európskym parlamentom. Komisia dospela k záveru, že postupy pri nadmernom deficite v oboch členských štátoch by sa mali pozastaviť. Dôvod, na základe ktorého sa vyžadoval návrh Komisie na pozastavenie časti európskych štrukturálnych a investičných fondov, už preto neexistuje a žiadny takýto návrh sa nepredloží.

Obsah

I. Úvod	6
II. Hlavné zistenia týkajúce sa eurozóny	8
III. Prehľad návrhov rozpočtových plánov	20
PRÍLOHA I: Posúdenia NRP jednotlivých krajín	
PRÍLOHA II: Metodika a predpoklady, o ktoré sa opiera prognóza Komisie z jesene 2016	
PRÍLOHA III: Sensitivity analysis	
PRÍLOHA IV: Grafy a tabuľky	

I. Úvod

V právnych predpisoch EÚ sa stanovuje, že členské štáty eurozóny majú predkladať návrhy rozpočtových plánov (NRP) na nasledujúci rok Komisii do 15. októbra s cieľom zlepšiť koordináciu národných fiškálnych politík v hospodárskej a menovej únii³.

Tieto plány sú zhrnutím návrhov rozpočtov, ktoré vlády predkladajú národným parlamentom. Komisia ku každému plánu poskytuje stanovisko, v ktorom posudzuje, či je plán v súlade s povinnosťami členského štátu v rámci Paktu stability a rastu.

Od Komisie sa požaduje, aby poskytla aj celkové posúdenie rozpočtovej situácie a vyhliadok pre eurozónu ako celok. Uvedené posúdenie sa poskytuje v tomto oznámení, ako aj v oznámení Komisie „*Smerom k pozitívnym zámerom fiškálnej politiky v eurozóne*“⁴.

Osemnásť členských štátov eurozóny bolo požiadaných, aby svoje NRP na rok 2017 zaslali Komisii do 17. októbra v súlade s ustanoveniami balíka dvoch legislatívnych aktov⁵. Predložiť svoj plán nemusí Grécko ako posledná krajina eurozóny, na ktorú sa vzťahuje program makroekonomických úprav, keďže dôkladné fiškálne monitorovanie sa stanovuje už v samotnom programe.

V súlade s ustanoveniami kódexu správania pre balík dvoch legislatívnych aktov⁶ dve krajiny, Litva a Španielsko, predložili NRP založené na scenári nezmenenej politiky z dôvodu pôsobenia dočasných vlád. Očakáva sa, že nastupujúce vlády predložia úplné NRP po prevzatí úradu.

Stanoviská Komisie rešpektujú rozpočtové právomoci členských štátov a zároveň poskytujú objektívne politické poradenstvo, a to najmä vládam jednotlivých štátov a národným parlamentom, aby im uľahčili posudzovanie súladu návrhov rozpočtov s fiškálnymi pravidlami EÚ. Balík dvoch legislatívnych aktov teraz poskytuje komplexný súbor nástrojov, aby sa hospodárske a rozpočtové politiky považovali za vec spoločného záujmu v eurozóne, ako sa uvádza v zmluve.

Rada v júli 2015 okrem toho vyzvala Euroskupinu, aby monitorovala a koordinovala fiškálne politiky členských štátov eurozóny, ako aj súhrnné zámery fiškálnej politiky v eurozóne s cieľom zaručiť diferencovanú fiškálnu politiku podporujúcu rast⁷. Rada odporučila, aby členské štáty eurozóny bez toho, aby bolo dotknuté splnenie požiadaviek Paktu stability a rastu, „koordinovali fiškálne politiky s cieľom zabezpečiť, aby celkové zámery fiškálnej politiky eurozóny boli v súlade s rizikami udržateľnosti a cyklickými podmienkami“.

³ Ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) č. 473/2013 o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne. Ide o jedno z dvoch nariadení v rámci balíka dvoch legislatívnych aktov, ktorý nadobudol účinnosť v máji 2013.

⁴ Pozri COM(2016) 727 final, 16.11.2016.

http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/budgetary_plans/index_en.htm

⁵ Keďže lehota na predloženie, 15. október, pripadla v roku 2016 na sobotu, v súlade s platnými právnymi normami sa táto lehota predĺžila do pondelka 17. októbra.

⁶ Aktualizovaná verzia kódexu správania pre balík dvoch legislatívnych aktov sa pripravuje, súčasná verzia je k dispozícii na http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/pdf/coc/2014-11-07_two_pack_coc_amended_en.pdf

⁷ Odporúčanie Rady zo 14. júla 2015, ktoré sa týka vykonávania všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov, ktorých menou je euro (Ú. v. EÚ C 272, 18.8.2015, s. 100).

V novembri 2015 Komisia navrhla aktualizované odporúčanie o hospodárskej politike v eurozóne, o ktorom sa diskutovalo v Rade a ktoré schválili vedúci predstavitelia EÚ na zasadnutí Európskej rady 18. a 19. februára 2016⁸.

Toto odporúčanie je ťažiskom posúdenia Komisie. V rámci ročného cyklu európskeho semestra Komisia zároveň s týmto balíkom navrhuje aj nové odporúčanie o hospodárskej politike v eurozóne na roky 2017 – 2018⁹.

Cieľ tohto oznámenia je dvojaký. V prvom rade poskytuje celkový obraz rozpočtovej politiky na úrovni eurozóny, pričom vychádza z horizontálneho posúdenia NRP. Tento postup je zrkadlovým postupom k horizontálnemu posúdeniu programov stability, ktoré sa uskutočňuje na jar. Nezameriava sa však na strednodobé fiškálne plány, ale na plány na nasledujúci rok. V druhom rade poskytuje prehľad NRP na úrovni jednotlivých krajín, pričom vysvetľuje prístup Komisie k ich posudzovaniu, najmä v súvislosti s dodržiavaním požiadaviek Paktu stability a rastu. Posúdenie je diferencované podľa toho, či členský štát podlieha preventívnej alebo nápravnej časti Paktu stability a rastu, a zároveň sa v ňom zohľadňujú požiadavky týkajúce sa úrovne a dynamiky verejného dlhu.

⁸ Pozri odporúčanie Rady o hospodárskej politike eurozóny:
<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5540-2016-INIT/en/pdf>.

⁹ Pozri COM(2016) 726 final, 16.11.2016.

II. Hlavné zistenia týkajúce sa eurozóny

Hospodárska prognóza zahrnutá v NRP a prognóze Komisie z jesene 2016

Vlády sa domnievajú, že oživenie hospodárstva po hospodárskej a finančnej kríze pokračuje stabilným tempom, ale v eurozóne sa nezrýchľuje. Podľa makroekonomických predpokladov uvedených v NRP sa v osemnástich dotknutých členských štátoch eurozóny (EZ-18) HDP v roku 2016 zvýši o 1,7 %, teda o trochu menej, než je úroveň 1,8 % očakávaná v čase vypracovania programov stability v apríli 2016 (tabuľka 1). Výhľad rastu na rok 2017 sa vyvíja rovnako, pričom prognóza rastu HDP dosahuje úroveň 1,6 % v EZ-18 oproti úrovni 1,7 % predpokladanej v programoch stability. Keďže podľa prognózy bude oživenie hospodárstva pokračovať, aj keď nezvýšeným tempom, rozdiel medzi skutočným a potenciálnym produktom sa naďalej znižuje. Podľa plánov by produkčná medzera v EZ-18 mala dosiahnuť -0,8 % potenciálneho HDP v roku 2016 a ďalej klesnúť na -0,5 % v roku 2017, pričom pod úrovňou -2 % bola naposledy v roku 2014. Tento trend je zrejmý vo väčšine členských štátov, hoci nie bez rozdielov medzi jednotlivými krajinami. Výhľad inflácie zostáva utlmený, pričom sa očakáva, že úroveň inflácie podľa HICP v roku 2016 výrazne klesne v porovnaní s programami stability predloženými na jar. Podľa NRP dosiahne miera inflácie v roku 2016 hodnotu 0,4 %, predpokladá sa však jej zvýšenie na 1,2 % v roku 2017 (mierne pod úrovňou prognózy 1,4 % na rok 2017 v programoch stability). Sedemnást členských štátov dodržalo požiadavku nariadenia (EÚ) č. 473/2013, aby návrh rozpočtu vychádzal z nezávisle schválených alebo nezávisle vypracovaných makroekonomických prognóz¹⁰.

Komisia vo svojej prognóze vo všeobecnosti potvrdzuje hospodársku situáciu, ako ju vykresľuje osemnásť NRP. Poukazuje v nej aj na pokračujúce, ale pomalé oživovanie hospodárstva v zložitých globálnych podmienkach. Komisia vo svojej prognóze predpokladá, že rast reálneho HDP sa mierne oslabí (z 1,7 % v roku 2016 na 1,5 % v roku 2017). Domáci dopyt je v súčasnosti podporovaný súčasným pôsobením viacerých faktorov – nízkych cien ropy, účinkov presahovania stále relatívne nízkeho výmenného kurzu eura a akomodačnej menovej politiky. Súvisiaca dynamika domáceho dopytu zároveň zostáva na nízkej úrovni. Globálne hospodárske podmienky čelia rastúcej neistote, najmä v dôsledku referenda Spojeného kráľovstva o členstve v EÚ a v dôsledku ďalšieho geopolitického vývoja, pričom dochádza k spomaľovaniu svetového obchodu. Uvedené skutočnosti zdôrazňujú potrebu posilňovania domácich zdrojov rastu. Okrem toho by ďalší vývoj vo viacerých oblastiach mohol viesť k nižšiemu rastu oproti očakávaniam Komisie, napríklad k ďalšiemu zhoršeniu svetového obchodu. Krehké, ale pokračujúce oživenie sa odzrkadľuje aj v neustálom znižovaní rozdielu medzi skutočným a potenciálnym produktom v prognóze Komisie. Negatívna produkčná medzera, ktorá v roku 2014 predstavovala 2,2 % potenciálneho HDP, má podľa očakávania klesnúť v tomto roku na 0,8 % a v roku 2017 na úroveň 0,5 %. Vzhľadom na pokračujúcu neistotu týkajúcu sa meraní produkčnej medzery v niektorých členských štátoch Komisia preskúmala potenciálne prostriedky na zlepšenie metodiky a na jej uplatňovanie, pričom dodržiavala stanovené zásady týkajúce sa určovania fiškálnych požiadaviek členských štátov (pozri rámček 1 ďalej).

¹⁰ V prípade Nemecka neexistuje nezávislý orgán zodpovedný za vypracúvanie alebo schvaľovanie makroekonomických prognóz.

Pokračujúci pomalý rast sa nepremiata do vývoja cien, pretože na úrovni súhrnných údajov je výhľad inflácie stále slabý. Komisia vo svojej prognóze predpokladá v tomto roku infláciu podľa HICP len 0,3 %, pričom v roku 2017 by sa mala zvýšiť na 1,4 % v dôsledku zmenšujúcej sa produkčnej medzery a veľmi akomodačnej menovej politiky. Bez ohľadu na rozdiely medzi jednotlivými členskými štátmi sa predpokladá, že úrokové sadzby zostanú v roku 2017 na historicky nízkych úrovniach. Zároveň sa v roku 2017 očakáva pretrvávanie veľkého prebytku úspor v porovnaní s investíciami, s odhadom prebytku bilancie zahraničného obchodu eurozóny vo výške 3,5 % HDP, čo je hodnota len mierne nižšia ako v roku 2016 (3,7 % HDP).

Fiškálny výhľad zahrnutý v NRP a prognóze Komisie z jesene 2016

Ďalšie znižovanie súhrnného celkového rozpočtového deficitu sa podľa NRP plánuje tento aj budúci rok. V EZ-18 sa predpokladá deficit na úrovni 1,8 % HDP v roku 2016, v porovnaní s úrovňou 2,0 % z minulého roka¹¹. V roku 2017 sa plánuje pokles pomeru súhrnného deficitu na úroveň 1,5 % HDP. Táto úprava je menšia než zníženie o 0,5 percentuálneho bodu v roku 2017 predpokladané v programoch stability, aj keď vychádza z mierne nižšieho deficitu v roku 2016, než sa predpokladalo na jar. Aj keby sa makroekonomický výhľad mierne znížil, menšie zníženie deficitu by stále mohlo byť spôsobené nižším fiškálnym úsilím (pozri ďalej). Očakáva sa, že nárast výdavkov súvisiacich s utečeneckou krízou a opatrenia týkajúce sa bezpečnosti prispievajú k vývoju výdavkov v niekoľkých členských štátoch.

Tabuľka 1: Prehľad hospodárskych a rozpočtových súhrnov (EZ-18) na roky 2016 – 2017

	2016			2017		
	Programy stability na rok 2016 (apríl)	Návrhy rozpočtových plánov (október)	Prognóza Komisie z jesene 2016 (november)	Programy stability na rok 2016 (apríl)	Návrhy rozpočtových plánov (október)	Prognóza Komisie z jesene 2016 (november)
Rast reálneho HDP (zmena v %)	1,8	1,7	1,7	1,7	1,6	1,5
Inflácia podľa HICP (zmena v %)	1,2	0,4	0,3	1,4	1,2	1,4
Celkový deficit (% HDP)	-1,9	-1,8	-1,8	-1,4	-1,5	-1,5
Zmena štrukturálneho salda (v percentuálnych bodoch HDP)	-0,3	-0,2	-0,2	0,2	0,1	0,0

¹¹ Pri odkaze na plány členských štátov vychádzajú údaje za rok 2015 z číselných údajov uvedených v NRP, teda nesmú obsahovať revízie, ktoré vykonal Eurostat ako súčasť oznámenia o postupe pri nadmernom deficite z jesene 2016.

Dlh (% HDP)	90,3	90,1	90,1	89,0	89,0	89,1
Pomer výdavkov očistený od cyklických vplyvov (% potenciálneho HDP)	47,3	47,4	47,5	46,9	47,2	47,3
Pomer príjmov očistený od cyklických vplyvov (% potenciálneho HDP)	46,0	46,1	46,2	45,9	46,0	46,1

Rozpočtová pozícia meraná zmenou súhrnného štrukturálneho salda zostáva podľa NRP v rokoch 2016 – 2017 vo všeobecnosti stabilná. V roku 2016 má podľa plánov štrukturálne saldo mierne klesnúť (0,2 % HDP) a potom má v budúcom roku nasledovať zvýšenie o 0,1 % HDP. Trend štrukturálnej rozpočtovej pozície na súhrnnej úrovni je vo všeobecnosti potvrdený pomocou alternatívneho merania diskrečného fiškálneho úsilia, známeho aj ako DFE, ktoré podľa NRP naznačuje negatívnu úpravu o 0,4 % v roku 2016 a 0,2 % v roku 2017. (Graf A4.1 prílohy 4)¹². Vzhľadom na nepresnosti týkajúce sa odhadov produkčnej medzery by však vývoj v roku 2016 nemal byť nadhodnotený. Tento vývoj je vo všeobecnosti v súlade s prognózami na roky 2016 – 2017 zahrnuté v jarných programoch stability. K prerušeniu fiškálnej konsolidácie dochádza v situácii, keď sa hospodárska prognóza postupne zlepšuje, no stále zostáva krehkým, a keď sa produkčná medzera znižuje. Spolu so skutočnosťou, že iba päť členských štátov (a iba jeden štát spomedzi najväčších ekonomík) plánuje na konci roka 2017¹³ splniť alebo prekročiť svoj strednodobý rozpočtový cieľ, to poukazuje na to, že z dôvodu plánovaného nedostatku štrukturálnej úpravy v roku 2017 sa zdanlivo nepodariť splniť požiadavky Paktu stability a rastu. Súhrnná úprava by sa však v tejto súvislosti mala vnímať len ako príklad vzhľadom na to, že nezachytáva významné rozdiely medzi členskými štátmi vo vzťahu k požiadavkám Paktu stability a rastu, ktoré Komisia posudzuje pre každú krajinu zvlášť.

V prognóze Komisie z jesene 2016 sa očakáva pokles súhrnného celkového deficitu z 1,8 % HDP v roku 2016 na 1,5 % HDP v roku 2017, pričom štrukturálne saldo zostane počas dvojročného obdobia vo všeobecnosti stabilné. Stabilita štrukturálneho salda v rokoch 2016 a 2017 podľa predpokladov Komisie zahŕňa predpokladaný pokles úrokových výdavkov na úrovni 0,2 % HDP v roku 2016 a 0,1 % HDP v roku 2017. Na súhrnnej úrovni sa teda v prognóze Komisie odhaduje, že primárne štrukturálne saldo klesne o 0,4 % HDP v roku 2016 a o 0,2 % HDP v roku 2017. Túto interpretáciu potvrdzuje diskrečné fiškálne

¹² DFE je alternatívny ukazovateľ fiškálneho úsilia vyvinutý na analytické účely, ktorý je nezávislý od ukazovateľov používaných na posúdenie súladu s Paktom stability a rastu. Pozostáva z prístupu „zdola nahor“ na strane príjmov a v podstate „zhora nadol“ na strane výdavkov. Ďalšie informácie pozri v časti III „Správy o verejných financiách v HMÚ 2013“, European Economy, č. 4, 2013.

¹³ Nemecko, Estónsko, Litva, Luxembursko a Holandsko. Okrem toho sa očakáva, že na dva členské štáty sa postup pri nadmernom deficite bude vzťahovať aj na budúci rok, a sice na Španielsko a Francúzsko.

úsilie, z ktorého vyplýva negatívna úprava na úrovni 0,5 % HDP v roku 2016 a na úrovni 0,3 % HDP v roku 2017. Zisky vyplývajúce z historicky nízkych úrovní úrokových sadzieb verejného dlhu sa preto v súhrne väčšinou nepoužívajú na zníženie deficitov. Podľa odporúčania Euroskupiny by sa tieto zisky mali použiť na zlepšenie verejných financií a – v závislosti od špecifickej situácie krajiny – na investovanie do infraštruktúry alebo na štrukturálne reformy¹⁴.

Súhrnné výsledky deficitu v eurozóne uvedené v NRP sa vo všeobecnosti zhodujú s prognózou Komisie. Rozdiely medzi prognózami deficitu v jednotlivých NRP a v prognóze Komisie môžu byť pomerne veľké z dôvodov, ktoré sú v každej krajine odlišné. Podľa prognózy Komisie bude deficit vo väčšine krajín v porovnaní s príslušnými NRP vyšší, pričom najväčší rozdiel sa očakáva v prípade Slovinska, Portugalska, Belgicka a Litvy (tabuľka A4.1 a graf A4.4 v prílohe 4). Všetky zvyšné pozitívne rozdiely v prognózach sa pohybujú v rozmedzí 0,3 percentuálneho bodu, zatiaľ čo podľa prognózy Komisie má byť nižší deficit v Nemecku, na Cypre, v Estónsku, Lotyšsku, Holandsku a vo Fínsku.

Zdá sa, že rozloženie zmeny v súhrnnom štrukturálnom salde v jednotlivých členských štátoch neodzrkadľuje pozíciu členských štátov voči požiadavkám Paktu stability a rastu a dostupnosť fiškálneho priestoru. Predovšetkým od niektorých členských štátov, ktoré zostávajú pomerne vzdialené od svojho strednodobého rozpočtového cieľa, sa očakáva, že budú uplatňovať expanzívnu politiku alebo dosiahnu veľmi malú fiškálnu úpravu, pričom konkrétne ide o Španielsko, Francúzsko a Taliansko. Naopak, od niektorých členských štátov, ktoré svoj strednodobý rozpočtový cieľ prekročili (konkrétne od Nemecka), sa očakáva, že budú využívať svoj fiškálny priestor v malej miere.

Pokiaľ ide o verejný dlh, po dosiahnutí vrcholu v roku 2014 na úrovni 93 % HDP sa plánuje, že súhrnný pomer dlhu k HDP bude v oboch rokoch 2016 a 2017 podľa NRP naďalej klesať, čo je v súlade s predpoveďami, o ktoré sa opierajú programy stability. Dôvodom sú pozitívne primárne saldá a priaznivé zosúladenie dlhu a deficitu¹⁵. Za plánovaným súhrnným pomerom 89 % HDP v roku 2017 sa ukrýva celý rad údajov za jednotlivé štáty. Pomery dlhu k HDP v jednotlivých členských štátoch sa pohybujú od 133 % HDP v Taliansku do 10 % HDP v Estónsku. Údaje o Grécku, ktoré má mimoriadne vysokú úroveň dlhu, nie sú zahrnuté.

Prognózy Komisie sú v súlade so súhrnným dlhom, ktorý predpovedajú členské štáty. Zatiaľ čo súhrnný pomer dlhu zostáva na veľmi vysokej úrovni, Komisia očakáva, že v tomto aj v budúcom roku klesne a v roku 2017 dosiahne 89,1 % HDP, v čom sa odzrkadľujú rovnaké hnacie mechanizmy ako v plánoch verejnej správy (pokles dlhového úrokového zaťaženia a tzv. efekt snehovej gule, ktorý viac neprispieva k zvyšovaniu dlhu v súhrne). Treba však uznať aj to, že na veľkej časti zníženia dlhu v eurozóne má zásluhu Nemecko. Ak sa z výpočtov vylúči Nemecko, súhrnný pomer dlhu k HDP podľa prognózy Komisie klesne iba o 0,2 percentuálneho bodu v oboch rokoch 2016 a 2017 v porovnaní s poklesom o 1 percentuálny bod v oboch rokoch v prípade celkového súhrnu. Úroveň súhrnného dlhu okrem toho zostáva pri vylúčení Nemecka podstatne vyššia, a to na úrovni 99 % HDP. V tomto prípade rozdiely medzi NRP a prognózou Komisie môžu byť na úrovni jednotlivých členských štátov opäť vyššie, a to z dôvodov, ktoré sa medzi jednotlivými krajinami líšia. Väčšie pozitívne rozdiely sa týkajú Portugalska a Francúzska, zatiaľ čo záporné rozdiely

¹⁴ Tieto zásady potvrdila Euroskupina 5. októbra 2015:
<http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/eurogroup/2015/10/05/>.

¹⁵ Plánované zníženie súhrnného pomeru dlhu k HDP je oveľa menšie, ak zo súhrnu vylúčime Nemecko (–1,6 percentuálneho bodu oproti –3,9 percentuálneho bodu v rokoch 2015 – 2017).

existujú vo viacerých krajinách, v ktorých sú prognózy Komisie týkajúce sa dlhu pod úrovňou prognóz členských štátov (tabuľka A4.3 a graf A4.5 v prílohe 4). Na súhrnnej úrovni je zmena dlhu predpokladaného členskými štátmi v roku 2017 väčšia, ako predpokladá Komisia, v čom sa väčšinou odzrkadľuje zosúladenie dlhu a deficitu.

Súhrnný pomer dlhu k HDP v prípade eurozóny nemožno posudzovať z hľadiska súladu s dlhovými požiadavkami Paktu stability a rastu, keďže členské štáty, ktoré ho tvoria, majú vo vzťahu k Paktu stability a rastu rozdielne postavenie¹⁶. Lenže desať členských štátov eurozóny, ktoré predložili NRP, podlieha referenčnej hodnote pre zníženie dlhu. Podľa prognózy Komisie má uvedenú hodnotu (alebo podľa potreby prechodné dlhové pravidlo) splniť sedem z týchto desiatich štátov.

Uplatňovanie Paktu stability a rastu

Flexibilita zakotvená v Pakte stability a rastu umožňuje zohľadniť výnimočné výdavky spojené s mimoriadnymi udalosťami mimo kontroly verejnej správy, ktoré majú rozhodujúci vplyv na verejné financie, a to v rámci preventívnej aj nápravnej časti paktu. Rovnako ako v roku 2015 viaceré členské štáty uvádzajú vo svojich NRP vplyv, ktorý má na rozpočet mimoriadny prílev utečencov (Rakúsko, Belgicko, Taliansko, Slovinsko a Fínsko). Na podobnom základe Belgicko, Taliansko a Rakúsko odkazujú vo svojich NRP aj na dodatočné náklady súvisiace s teroristickou hrozbou. Taliansko okrem toho požiadalo o špeciálne zaobchádzanie v súvislosti s nákladmi spôsobenými nedávnymi zemetraseniami. Fínsko predložilo žiadosť o uplatnenie doložky o štrukturálnej reforme a investičnej doložky v roku 2017, zatiaľ čo Litva, aj keď predložila NRP založený na scenári nezmenenej politiky z dôvodu vnútroštátnych volieb, takisto naznačila zámer požiadať o uplatnenie doložky o štrukturálnej reforme.

Požiadavky na úpravu podľa Paktu stability a rastu tak v preventívnej, ako aj nápravnej časti sú stanovené v zmysle zmeny štrukturálneho salda. Komisia posúdi (*ex post* a prípad od prípadu) dočasnú odchýlku od požiadaviek na roky 2016 a 2017 z dôvodu dodatočných nákladov v každom z týchto dvoch rokov v dôsledku mimoriadnych nákladov vzniknutých oproti predchádzajúcemu roku. Ak je to vhodné, stanoviská Komisie k NRP obsahujú vecné vyhlásenia o tom, ako by mohlo byť ovplyvnené posúdenie súladu, ak by sa mali vykonať úpravy na základe mimoriadnych udalostí, ako je napríklad prílev utečencov a náklady súvisiace s teroristickou hrozbou.

Rámček 1: Uplatňovanie prístupu založeného na „obmedzenom posúdení“ (constrained judgement)

v rámci rozpočtového dohľadu na jeseň 2016

Dohoda s cieľom preskúmať hodnovernosť odhadov produkčnej medzery

Na neformálnom zasadnutí Rady ECOFIN v apríli 2016 v Amsterdame sa požadovalo, aby sa dosiahli zlepšenia spoločne dohodnutej metodiky týkajúcej sa odhadovania potenciálneho rastu a produkčnej medzery. S cieľom rešpektovať tento mandát Rady boli s členskými štátmi v októbri 2016 dohodnuté dva konkrétne kroky.

Po prvé, bolo dohodnuté, že do spoločne dohodnutej metodiky sa zavedie revidovaná metodika na odhad miery nezamestnanosti, pri ktorej nedochádza k zrýchlenému nárastu

¹⁶ Dlhové požiadavky členských štátov v rámci Paktu stability a rastu sa líšia podľa toho, či podliehajú nápravnej alebo preventívnej časti a či je ich pomer dlhu k HDP vyšší alebo nižší ako 60 % HDP.

miezd. Táto zmena sa už zohľadnila v prognóze Komisie z jesene 2016. Po druhé, bolo dohodnuté, že nový „nástroj hodnovernosti“ by sa mohol použiť na upozorňovanie na prípady, v ktorých by sa výsledky dohodnutej metodiky mohli interpretovať ako hospodársky nelogické.

Nástroj hodnovernosti poskytuje alternatívny odhad úrovne produkčnej medzery pre jednotlivé krajiny na daný rok (t. j. v tomto prípade na rok 2016) na základe metodiky štatistického posúdenia, o ktorej sa diskutovalo v pracovnej skupine pre produkčnú medzeru. Keď rozdiel medzi alternatívnym odhadom a odhadom na základe spoločnej metódy prekročí určitú prahovú hodnotu, naznačuje to, že produkčná medzera založená na spoločnej metóde môže byť „nelogická“.

Výsledky nástroja hodnovernosti

Keď bola produkčná medzera členského štátu identifikovaná ako nelogická, rozpätie medzi produkčnou medzerou na základe spoločnej metódy a alternatívnym odhadom predstavuje „rozpätie hodnovernosti“, v rámci ktorého môže Komisia identifikovať hodnovernú úroveň produkčnej medzery a použiť ju na účely rozpočtového dohľadu (pozri ďalej).

Analýza hodnovernosti sa nemôže vykonávať pre budúce roky. Na to, aby sa dal nástroj hodnovernosti použiť na účely rozpočtového dohľadu týkajúceho sa roku 2017, treba extrapolovať rozpätie hodnovernosti z roku 2016 s cieľom urobiť alternatívny odhad produkčnej medzery na rok 2017. Extrapolácia rozpätia „hodnovernosti“ z roku 2016 na rok 2017 znamená, že vzdialenosť medzi produkčnou medzerou na základe spoločnej metódy a alternatívnym odhadom v roku 2016 sa realizuje prostredníctvom produkčnej medzery na základe spoločnej metódy a priamo sa uplatňuje na uvedenú produkčnú medzeru v roku 2017. Preto sa neprejavuje žiadny vplyv na medziročnú zmenu produkčnej medzery.

Treba poznamenať, že výsledky nástroja hodnovernosti neovplyvňujú prognózu Komisie z jesene 2016, pretože odhad produkčnej medzery a odhad štrukturálneho salda v prognóze sú aj naďalej založené na spoločnej metóde. Výsledky nástroja hodnovernosti sa použijú ako dodatočný kvalitatívny faktor, ktorý treba zohľadniť v kontexte fiškálnych posúdení Komisie.

Použitie výsledkov nástrojov hodnovernosti vo rozpočtovom dohľade: „zásady zmrazovania“ na určenie požiadaviek, ktoré majú dodržiavať členské štáty

Komisia vo svojich stanoviskách k NRP posudzuje súlad s fiškálnymi požiadavkami na roky 2016 a 2017, ktoré sú definované v odporúčaniach Rady pre jednotlivé krajiny na rok 2016. V rámci preventívnej časti sa fiškálne požiadavky odvodzujú od takzvanej matrice požiadaviek zahrnutej do spoločne dohodnutej pozície k flexibilitě v rámci Paktu stability a rastu, ktorá prispôbuje požadovanú úroveň fiškálnej úpravy hospodárskemu cyklu¹⁷.

Požiadavka na rok 2017 bola stanovená na jar 2016 na základe prognózy produkčnej medzery na rok 2017. Keď sa požiadavky stanovia, považujú sa za zmrazené. Dostupnosť nových informácií týkajúcich sa cyklickej pozície členského štátu vedie k odblokovaniu požiadavky len vo veľmi obmedzenom počte prípadov:

- i) Keď bol členský štát opätovne posúdený ako štát, ktorý zažíva veľmi zlé alebo výnimočne zlé hospodárske časy, ktoré sa prejavujú ako produkčná medzera nižšia ako –3 % potenciálneho produktu.

¹⁷ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14345-2015-INIT/en/pdf>.

- ii) Keď sa úroveň štrukturálneho salda členského štátu upravila nadol, členský štát by prekročil svoj strednodobý rozpočtový cieľ, aby splnil pôvodnú požiadavku.

Tieto dohodnuté zásady zmrazovania sa budú takisto uplatňovať so zreteľom na dôsledky výsledkov nástroja hodnovernosti na požiadavky stanovené pre členské štáty, najmä pri zohľadňovaní požiadaviek odvodených z matrice. Preto sa v praxi neskúmajú prípady, v ktorých by produkčná medzera na základe spoločnej metódy mohla byť prehnane negatívna, keďže nemôžu viesť k menej prísnej požiadavke.

Je dôležité zopakovať, že tento proces nebude viesť ku skutočnej revízii formálnej požiadavky stanovenej v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny. Pri celkovom posudzovaní súladu sa namiesto toho bude ako kvalitatívny faktor zohľadňovať výsledok analýzy.

Úroveň zmeny vyplývajúca z alternatívnej produkčnej medzery môže mať navyše takisto vplyv na oprávnenosť niektorých členských štátov používať doložku o štrukturálnej reforme a investičnú doložku.

Keďže nástroj neposkytuje údaje o zmene v produkčnej medzere, ktorá ovplyvňuje meranie fiškálneho úsilia prostredníctvom štrukturálneho salda, neexistuje žiadny vplyv na meranie fiškálneho úsilia v roku 2017.

Vplyv na posúdenie NRP členských štátov

Na základe prognózy Komisie z jesene 2016 bolo prostredníctvom nástroja hodnovernosti označených šesť krajín eurozóny, v prípade ktorých je možné, že majú produkčnú medzeru výrazne negatívnejšiu, než sa odhadovalo na základe spoločnej metodiky: Rakúsko, Fínsko, Taliansko, Luxembursko, Lotyšsko a Slovinsko. V prípade všetkých týchto krajín okrem Fínska z podrobnej analýzy vyplynulo, že výsledky nástroja hodnovernosti nemajú žiadny vplyv na posúdenie Komisie týkajúce sa súladu krajiny s Paktom stability a rastu. V prípade Fínska analýza poukázala na to, že produkčná medzera bude pravdepodobne vyššia, než sa odhadovalo na základe spoločnej metodiky, v dôsledku čoho sa očakáva, že krajina dodrží bezpečnostnú rezervu, pokiaľ ide o referenčnú hodnotu 3 % HDP stanovenú v zmluve, ktorá predstavuje prahovú hodnotu oprávnenosti na uplatňovanie doložky o štrukturálnej reforme a investičnej doložky.

Komisia bude v práci s členskými štátmi pokračovať aj v nadchádzajúcich mesiacoch s cieľom preskúmať ďalšie prostriedky na zlepšenie metodiky na odhad produkčnej medzery a jej uplatňovanie.

Štruktúra fiškálnej úpravy

V prípade eurozóny ako celku sa v NRP predpokladajú v rokoch 2016 – 2017 len veľmi obmedzené zmeny v štruktúre verejných financií (tabuľka A4.5 a grafy A4.2a-b v prílohe 4). Pomer výdavkov verejnej správy k HDP podľa plánu klesne v roku 2017 o 0,4 percentuálneho bodu. Z toho 0,1 percentuálneho bodu však súvisí s úsporami úrokových výdavkov. Zvyšok, ktorý predstavuje zdanlivo podstatné zníženie, je predovšetkým dôsledkom cyklických podmienok. Z pomeru primárnych výdavkov upraveného o účinok hospodárskeho cyklu vyplýva zníženie iba o 0,1 percentuálneho bodu. Toto zníženie je čiastočne kompenzované plánovanými daňovými škrtmi, ako dokazuje mierne zníženie pomeru príjmov očisteného od cyklických vplyvov (0,1 percentuálneho bodu v roku 2017). Celkovo sa v tejto súvislosti v uplynulých rokoch vo veľkej miere nepodarilo splniť plány členských štátov znížiť výdavky ako podiel na potenciálnom produkte. V prognóze Komisie z jesene 2016 sa táto interpretácia potvrdzuje. Všeobecne unitárna daňová elasticita

vyplývajúca z NRP, ako aj z prognózy Komisie naznačuje, že zníženie príjmov spôsobujú opatrenia verejnej správy (tabuľka A4.6 v prílohe 4).

Neočakáva sa, že plánovaná úprava uškodí strednodobým vyhliadkam rastu, aj keby sa možno našiel priestor pre možnosti zníženia výdavkov väčší podporujúce rast. Pri väčšine kategórií výdavkov sa plánuje ich pokles ako percentuálneho podielu na produkcii, aj keď zaznamenaný celkový malý pokles výdavkov je spôsobený cyklickými faktormi. Najväčšie zníženia sa týkajú odmeňovania zamestnancov a úrokových výdavkov, pričom členské štáty majú úžitok zo značných úspor úrokových výdavkov (ako sa podrobne rozoberá v ďalšom oddiele). Keďže primárne nie je zasiahnutá väčšina produktívnych výdavkov, neočakáva sa, že plánovaná úprava uškodí strednodobým vyhliadkam rastu, aj keď tam možno existuje priestor pre možnosti väčší podporujúce rast. Predovšetkým sa neplánuje zvýšenie kapitálových výdavkov, aj keď súčasné úrovne sú z historického hľadiska nízke. Zlepšeniami na úrovni vnútroštátneho fiškálneho riadenia okrem iného aj zavedením efektívneho preskúmania výdavkov by sa navyše mohli podporiť verejné výdavky podporujúce rast. Pozri rámček 2 ďalej o hlavných zásadách účinného preskúmania výdavkov, ako bolo dohodnuté v rámci Euroskupiny. Prognóza Komisie je vo všeobecnosti v súlade s NRP a potvrdzuje najväčšie zníženia úrokových platieb a miezd vo verejnom sektore, hoci sa v nej predpokladá o niečo nižší pokles miezd vo verejnom sektore, než je stanovené v NRP.

V roku 2017 sa očakáva ďalší pokles úrokových výdavkov, uvoľnenie zdrojov na uľahčenie konsolidácie a zvýšenie budúcich výdavkov, ak bude k dispozícii fiškálny priestor. Výnosy zo štátnych dlhopisov eurozóny zostávajú na historicky nízkych úrovniach, pričom v prípade štyroch najväčších členských štátov eurozóny sa 10-ročné sadzby v súčasnosti pohybujú v rozmedzí od 0 % do 1,75 %. V dôsledku toho sa celkové úrokové platby verejnej správy ako podiel na HDP naďalej znižovali. Na základe informácií zahrnutých v NRP sa očakáva, že úrokové výdavky v eurozóne ako celku majú podľa očakávania klesnúť z 2,4 % HDP v roku 2015 na 2,1 % v roku 2016 a v budúcom roku sa predpokladá ďalšie zníženie na 2,0 % HDP, teda dostatočne pod úroveň 3,0 % zaznamenanou v roku 2012 na vrchole dlhovej krízy štátov eurozóny. Komisia vo svojej prognóze vo všeobecnosti potvrdzuje situáciu vyplývajúcu z plánov členských štátov. Zatiaľ čo je pravdepodobné, že náklady na dlhovú službu v rámci eurozóny zostanú v nadchádzajúcich rokoch historicky nízke, používanie úspor z nízkych úrokových platieb na financovanie trvalého zvýšenia verejných výdavkov alebo znižovanie daní by mohlo predstavovať riziko v dôsledku ich dočasnej povahy.

Opatrenia uvedené v NRP by mali len veľmi malý účinok na štruktúru daní v súhrne krajín EZ-18 v roku 2017. Pomer príjmov sa po upravení o cyklické vplyvy zníži približne o 0,1 % HDP. Očakáva sa, že z troch hlavných kategórií príjmov budú sociálne príspevky a nepriame dane ako podiel na HDP klesať, zatiaľ čo priame dane sa budú zvyšovať. Zmeny sú súčasne zanedbateľné a nemenia výrazne relatívne váhy týchto kategórií. Na strane príjmov sú prognózy Komisie v súlade s NRP (graf A4.3b v prílohe 4).

Rámček 2: Hlavné zásady účinného preskúmania výdavkov

V časoch vysokého verejného dlhu a nízkej miery hospodárskeho rastu je viac než inokedy potrebné zabezpečiť, aby sa peniaze daňovníkov používali efektívne. Až príliš často sa však stáva, že „historické“ výdavkové položky, ktoré sú dedičstvom z minulých rozhodnutí, sa v priebehu rokov zvyšujú takmer automaticky. Preskúmanie výdavkov prebieha alebo bolo oznámené vo viac ako polovici členských štátov eurozóny – s rôznym rozsahom

a harmonogramom. Euroskupina posúdila vnútroštátne skúsenosti a na svojom zasadnutí v septembri 2016 schválila viacero zásad, ktoré treba dodržiavať, ak preskúmanie výdavkov má mať optimálny vplyv na kvalitu verejných výdavkov¹⁸.

Ambíciou preskúmania výdavkov je znovu prepojiť výdavkové rozhodnutia s politickými prioritami (musí byť táto politika financovaná z verejných financií?) a úrovne výdavkov s prínosmi pre príslušných občanov alebo podniky (aká je hodnota verejných financií?). Nástroj pozostáva z analýzy existujúcich jednotlivých základných výdavkov s cieľom odhaliť:

- príležitosti na zastavenie financovania neprioritizovaných politík alebo financovania bez zisteného vplyvu na cieľ politiky,
- zlepšenia efektívnosti – menej nákladné poskytovanie verejných statkov alebo služieb alebo ich lepšej kvality s približne rovnakými nákladmi.

Obyčajne to zahŕňa reformy rozsahu verejne financovaných intervencií, organizácie verejných služieb, podkladových procesov a ľudských zdrojov vo verejnej správe.

Výsledkom by malo byť lepšie rozdeľovanie výdavkov na politiky vedúce k úsporám (vrátane marží na financovanie politík podporujúcich rast) a/alebo lepšia kvalita verejných služieb.

Posúdenie orientácie fiškálnej politiky v eurozóne

Po významnej fiškálnej konsolidácii v rokoch 2011 – 2013 sa súhrnné zámery fiškálnej politiky v eurozóne v rokoch 2014 – 2017 odhadujú ako vo všeobecnosti neutrálne. Zámery fiškálnej politiky sa stali v rokoch 2014 – 2015 vo všeobecnosti neutrálnymi a v roku 2016 v dôsledku oživenia hospodárstva mierne expanzívnymi. Na rok 2017 sa v súhrne NRP členských štátov aj v prognóze Komisie poukazuje na zámery fiškálnej politiky, ktoré sú opäť vo všeobecnosti neutrálne.

Rámček 3: Analýza zámerov fiškálnej politiky

Diskusia o zámeroch fiškálnej politiky je kľúčovým aspektom úsilia Komisie pri zintenzívnení kolektívnej diskusie o všeobecnom záujme eurozóny¹⁹. V EÚ a eurozóne sa vnútroštátne fiškálne politiky primárne vytvárajú podľa rámca založeného na pravidlách a zakotveného v zmluve a Pakte stability a rastu. Analytické preskúmanie fiškálnych politík okrem toho umožňuje posúdenie, či sa v rámci uplatňovaných fiškálnych politík účinne stanovujú podmienky silného udržateľného rastu, cenovej stability a konkrétnejšie, či sa v tomto rámci diskrečný priestor využíva najlepším možným spôsobom. Tak možno lepšie pochopiť súhrnné dôsledky vnútroštátnych politík a účinky presahovania medzi členskými štátmi.

V zámeroch fiškálnej politiky eurozóny sa musí dosiahnuť správna rovnováha medzi udržateľnosťou a stabilizáciou. Existuje potreba znížiť nadmerné úrovne dlhu a opätovne vybudovať fiškálne rezervy. Obozretný prístup k zníženiu dlhu je zvlášť opodstatnený s cieľom absorbovať vplyv nových otrasov. Zároveň pomaly prebieha oživenie, nezamestnanosť sa znižuje iba postupne, zatiaľ čo inflačné očakávania stále nedosahujú cieľ

¹⁸ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/09/09-eurogroup-statement/>

¹⁹ Pozri COM(2016) 727 final, 16.11.2016.

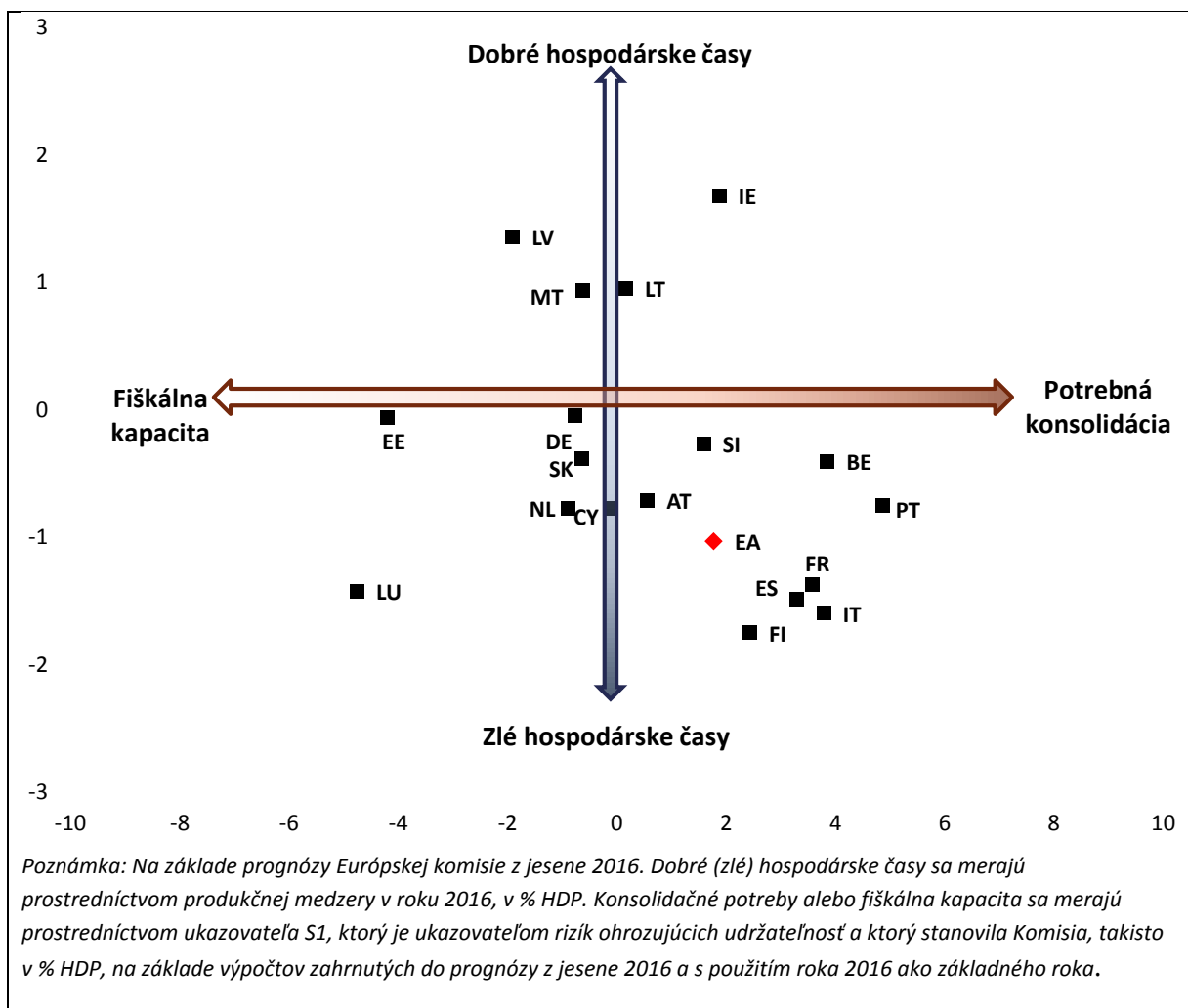
cenovej stability.

Meranie a analýza zámerov fiškálnej politiky sú z metodického hľadiska náročné. Zámery fiškálnej politiky predstavujú pojem, ktorý nemá univerzálne prijaté vymedzenie, v rámci hospodárskej komunity sa však vo všeobecnosti chápe rovnako. Obyčajne sa pod týmto pojmom rozumie orientácia fiškálnej politiky, ktorú vo svojich diskrečných rozhodnutiach o daniach a výdavkoch stanovujú verejné správy. Zámery fiškálnej politiky tradične vystihuje zmena štrukturálneho primárneho salda, aj keď na ich charakterizovanie možno použiť aj iné ukazovatele. V tomto rámci sa konsolidačné potreby merajú prostredníctvom ukazovateľa S1, ktorý sa vypočíta pri fiškálnom úsilí potrebnom na zabezpečenie, aby verejný dlh členského štátu dosiahol 60 % HDP v roku 2031. Podrobné posúdenie rôznych ukazovateľov a ich odolnosti možno nájsť v programoch stability a konvergenčných programoch na rok 2016: Horizontálny prehľad a dôsledky zámerov fiškálnej politiky eurozóny (European Commission Institutional Papers č. 34, 2016).

V prípade eurozóny ako celku v súčasnej situácii existuje ďalší kompromis medzi potrebami udržateľnosti a stabilizácie. Eurozóna sa nachádza v „juhovýchodnom kvadrante“ fiškálnej mapy, kde dochádza k takémuto kompromisu, pozri graf 1. V tom sa odzrkadľuje fakt, že úprava zaostáva za trendom, pri ktorom by mal mať dlh v budúcnosti klesajúcu tendenciu, a to v spojení s pretrvávaním značného stupňa hospodárskej stagnácie, aj keď sa postupne znižuje. Tento záver je kvalitatívne odolný voči viacerým alternatívnym ukazovateľom, presný rozsah sa však môže odlišovať.

Z hospodárskej perspektívy by sa celkové zámery eurozóny mali odlišovať v závislosti od situácií krajín v oblasti udržateľnosti a stabilizácie. Viaceré členské štáty na juhovýchode fiškálnej mapy majú stále značné potreby konsolidácie. V juhozápadnom kvadrante sa nachádzajú členské štáty, ktoré majú fiškálnu kapacitu a ktorých ekonomiky by mali prospech z obmedzeného stimulu. V tomto ohľade by sa NRP mohli vylepšiť. Predovšetkým plány orientované na stabilizačný cieľ v niektorých veľkých krajinách by mohli byť vyvážené smerom k väčšej konsolidácii, zatiaľ čo zostávajúca fiškálna kapacita by sa mohla použiť na podporu krátkodobého a dlhodobého rastu, najmä prostredníctvom posilnenia investícií.

Graf 1: Fiškálna mapa eurozóny v roku 2016

Orientácia fiškálnej pozície v rokoch 2016 – 2017 sa môže posudzovať na základe dvojitého cieľov dlhodobej udržateľnosti verejných financií a krátkodobej makroekonomickej stabilizácie (pozri rámček 3). Dlhodobá udržateľnosť si vyžaduje, aby sa verejný dlh vyvíjal udržateľným spôsobom, berúc do úvahy súčasnú úroveň dlhu a plánovaných budúcich výdavkov spojených so starnutím obyvateľstva²⁰. Makroekonomická stabilizácia sa môže vyjadriť ako odstránenie produkčnej medzery primeraným tempom v krátkodobom až strednodobom horizonte, pričom v súčasnej situácii by sa zároveň mala zabezpečiť zreteľnejšia rotácia z externých zdrojov rastu na domáce zdroje rastu. Keďže menová politika je už veľmi akomodačná, pričom nominálne úrokové sadzby dosahujú už takmer nulový limit v prostredí veľmi nízkej inflácie, pozornosť sa obracia na fiškálnu politiku.

²⁰ Ukazovateľ Komisie pre udržateľnosť S1 vyjadruje celkové úsilie požadované v období rokov 2016 až 2021 na dosiahnutie zníženia dlhu na úroveň 60 % HDP do roku 2031 pri zohľadnení podmienených záväzkov súvisiacich so starnutím. Poukazuje na dodatočnú úpravu na úrovni 1,8 % HDP v eurozóne v budúcich piatich rokoch. To sa premieňa do dodatočnej ročnej úpravy na úrovni približne 0,33 % HDP v roku 2016 a v štyroch nasledujúcich rokoch.

Ako sa uvádza v sprievodnom oznámení Komisie, *Smerom k pozitívnym zámerom fiškálnej politiky v eurozóne*²¹, za navrhnutie primeraných zámerov fiškálnej politiky v eurozóne sú individuálne a kolektívne zodpovedné členské štáty. V oznámení sa uvádza dodatočná analýza zámerov fiškálnej politiky a usmernenia týkajúce sa ich dôsledkov pre fiškálnu politiku v eurozóne.

²¹ http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/budgetary_plans/index_en.htm

III. Prehľad návrhov rozpočtových plánov

Stanovisko Komisie k NRP sa zameriava na dodržiavanie súladu s Paktom stability a rastu a s odporúčaniami vydanými na tomto základe. Pre členské štáty v rámci postupu pri nadmernom deficite sa v stanoviskách Komisie skúma pokrok dosiahnutý pri odstraňovaní nadmerných deficitov so zreteľom na celkový deficit, ako aj na ciele štrukturálneho úsilia. V prípade členských štátov podliehajúcich preventívnej časti Paktu stability a rastu sa v stanoviskách Komisie posudzuje dodržiavanie strednodobých rozpočtových cieľov jednotlivých krajín alebo pokrok smerom k týmto cieľom, ako aj dodržanie dlhového pravidla s cieľom overiť, či sú plány v súlade s Paktom stability a rastu a fiškálnymi odporúčaniami pre jednotlivé krajiny, ktoré Rada adresovala členským štátom 12. júla 2016.

Všetky členské štáty eurozóny nachádzajúce sa mimo programu predložili svoje NRP včas v súlade s článkom 6 nariadenia (EÚ) č. 473/2013.

V prípade žiadneho NRP sa nezistilo „osobitne závažné nedodržiavanie povinností“ stanovených v Pakte stability a rastu, ako sa uvádza v článku 7 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 473/2013. Viaceré predložené plány však stále vyvolávajú obavy.

V tabuľkách 2a a 2b sú zhrnuté posúdenia NRP jednotlivých krajín podľa stanovísk Komisie prijatých 16. novembra spolu s posúdením pokroku pri vykonávaní fiškálno-štrukturálnych reforiem. Tieto posúdenia vychádzajú z prognózy Komisie z jesene 2016. S cieľom uľahčiť porovnanie je posúdenie plánov zhrnuté do troch širokých kategórií, ktoré majú rôzny význam v závislosti od toho, či je členský štát predmetom postupu pri nadmernom deficite alebo nie:

- **V súlade:** Podľa prognózy Komisie nie je potrebné upraviť rozpočtové plány v rámci vnútroštátneho rozpočtového postupu na zabezpečenie súladu rozpočtu na rok 2017 s pravidlami Paktu stability a rastu.
- **Vo všeobecnosti v súlade:** Podľa prognózy Komisie na rok 2017 sa očakáva, že NRP zabezpečí všeobecný súlad s pravidlami Paktu stability a rastu.

Členské štáty, ktoré sú predmetom postupu pri nadmernom deficite: aj keď Komisia v prognóze na rok 2017 predpokladá, že sa strednodobý cieľ celkového deficitu dosiahne alebo že sa nadmerný deficit odstráni včas, existuje výrazný nedostatok fiškálneho úsilia v porovnaní s odporúčanou úrovňou, čo ohrozuje súlad s odporúčaniami v rámci postupu pri nadmernom deficite.

Členské štáty, ktoré podliehajú preventívnej časti Paktu stability a rastu: v prognóze Komisie na rok 2017 sa predpokladá určitá odchýlka od strednodobého rozpočtového cieľa alebo od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu, ale odchýlka od odporúčanej úpravy by nemala byť značná. V prípade týchto členských štátov sa podľa potreby posudzuje súlad s dlhovým pravidlom.

- **Riziko nesúladu:** Podľa prognózy Komisie na rok 2017 sa neočakáva, že NRP zabezpečí súlad s pravidlami Paktu stability a rastu.

Členské štáty, ktoré sú predmetom postupu pri nadmernom deficite: v prognóze Komisie na rok 2017 sa predpokladá, že sa odporúčané fiškálne úsilie nevynaloží, strednodobý cieľ celkového deficitu sa nedosiahne a ani nadmerný deficit sa neodstráni včas.

Členské štáty, ktoré podliehajú preventívnej časti Paktu stability a rastu: v prognóze Komisie na rok 2017 sa predpokladá značná odchýlka od strednodobého rozpočtového

cieľa alebo od požadovaného postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu a/alebo prípadne nesúlad s referenčnou hodnotou pre zníženie dlhu.

V nadväznosti na „Spoločne dohodnutú pozíciu k flexibilitě v rámci Paktu stability a rastu“ schválenú Radou ECOFIN 12. februára 2016 Fínsko a Litva vo svojich NRP požiadali o flexibilitu na základe doložky o štrukturálnej reforme a investičnej doložky. Fínsko vo svojom NRP požiadalo o dočasné odchýlky od odporúčaného postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu v roku 2017 so zreteľom na vykonávanie zásadných štrukturálnych reforiem s pozitívnym vplyvom na dlhodobú udržateľnosť verejných financií (žiadosť o flexibilitu na úrovni 0,5 % HDP) a vnútroštátnych výdavkov na projekty spolufinancované EÚ v rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov (žiadosť o flexibilitu na úrovni 0,1 % HDP). Na základe prognózy Komisie z jesene 2016, keďže Fínsko nedodržia minimálnu referenčnú hodnotu, odhad jeho produkčnej medzery sa vyznačuje neistotou. Z podrobného posúdenia odhadu produkčnej medzery na rok 2016 vyplýva, že Fínsko splní minimálnu referenčnú hodnotu v roku 2017²². V rámci dodatočnej záruky sa fínska vláda verejne zaviazala, že v prípade potreby prijme v roku 2017 dodatočné opatrenia s cieľom zabezpečiť súlad s Paktom stability a rastu, konkrétne vrátane dodržania referenčnej hodnoty 3 % HDP stanovenej v zmluve. V prípade Litvy takáto žiadosť v NRP založenom na scenári nezmenenej politiky predpokladala plánované vykonanie zásadných štrukturálnych reforiem trhu práce a dôchodkového systému s pozitívnym vplyvom na dlhodobú udržateľnosť verejných financií (žiadosť o flexibilitu na úrovni 0,6 % HDP). Na základe prognózy Komisie z jesene 2016 sa zdá, že Litva má dostatočný fiškálny priestor na využitie dočasnej odchýlky od požadovaného postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu. Komplexné posúdenie Fínska aj Litvy týkajúce sa možnej oprávnenosti na flexibilitu sa uskutoční v bežnom cykle európskeho semestra v kontexte posudzovania programov stability na rok 2017.

Viaceré členské štáty spomenuli navyše vplyv, ktorý má na rozpočet zvýšený prílev utečencov a dodatočné bezpečnostné opatrenia. Ustanovenia článku 5 ods. 1 a článku 6 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1466/97 umožňujú dočasnú odchýlku od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu, aby bolo možné zohľadniť takéto dodatočné výdavky, za predpokladu, že prílev utečencov, ako aj závažnosť teroristickej hrozby sú mimoriadnymi udalosťami, ich vplyv na verejné financie je značný a udržateľnosť by nebola ohrozená. Komisia v tejto etape zvažila možnú dočasnú odchýlku v prípade nákladov na utečencov v rokoch 2015 a 2016 (Belgicko, Taliansko, Rakúsko, Slovinsko a Fínsko) a nákladov týkajúcich sa bezpečnosti v rokoch 2016 a 2017 (Belgicko, Taliansko a Rakúsko). Komisia vykoná konečné posúdenie vrátane oprávnených súm na základe zistených údajov poskytnutých orgánmi. Komisia je pripravená v primeranom čase zvažovať ďalšie odchýlky týkajúce sa výdavkov spojených s migráciou v roku 2017. Taliansko okrem toho požiadalo o osobitné zaobchádzanie v súvislosti s vplyvom, ktorý má na rozpočet preventívny investičný plán na ochranu štátneho územia pred seizmickými rizikami na základe doložky o mimoriadnych udalostiach. Komisia uznáva, že Taliansko v posledných mesiacoch čelí bezprecedentnej seizmickej aktivite, v dôsledku ktorej je zložitejšie rozlišovať medzi preventívnymi a núdzovými zásahmi. Komisia sa preto domnieva, že fondy, ktoré vláda vyčlenila na tento účel v roku 2017, by sa mohli považovať aj za možnosť dočasnej odchýlky

²² Komisia po konzultácii s členskými štátmi vyvinula kontrolný nástroj na upozorňovanie na prípady, v ktorých by sa výsledky dohodnutej metodiky mohli interpretovať ako hospodársky nelogické. V týchto prípadoch sa vykonala podrobná kvalitatívna analýza zahŕňajúca okrem iného analýzu možných dôsledkov na požiadavky stanovené pre dotknuté členské štáty v rámci Paktu stability a rastu (pozri rámček 1).

od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu pod podmienkou poskytnutia potrebných údajov *ex ante* a *ex post* talianskymi orgánmi.

Portugalsko a Španielsko predložili v polovici októbra svoje NRP, ako aj správy o opatreniach prijatých v reakcii na rozhodnutia Rady o upozornení prijaté 8. augusta 2016 v súlade s článkom 126 ods. 9 zmluvy. Komisia medzitým tieto dokumenty posúdila a zapojila sa do štrukturálneho dialógu s Európskym parlamentom. Komisia dospela k záveru, že postupy pri nadmernom deficite v obidvoch členských štátoch by sa mali pozastaviť. Dôvod, na základe ktorého sa vyžadoval návrh Komisie na pozastavenie časti európskych štrukturálnych a investičných fondov, už preto neexistuje a žiadny takýto návrh sa nepredloží.

Komisia nakoniec predbežne posúdila stupeň pokroku dosiahnutého pri vykonávaní fiškálno-štrukturálnych reforiem uvedených v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny, ktoré prijala Rada 12. júla 2016. Posúdenie NRP je zhrnuté do týchto piatich všeobecných kategórií: žiadny pokrok, obmedzený pokrok, určitý pokrok, značný pokrok a vyriešené v plnej miere. Komplexné posúdenie pokroku pri vykonávaní odporúčaní pre jednotlivé krajiny bude vypracované v správach o jednotlivých krajinách za rok 2017 a v kontexte odporúčaní pre jednotlivé krajiny na rok 2017, ktoré prijme Rada v roku 2017.

Tabuľka 2a: Prehľad jednotlivých stanovísk Komisie k návrhom rozpočtových plánov – členské štáty, ktoré podliehajú preventívnej časti Paktu stability a rastu

Členské štáty	Celkový súlad NRP s Paktom stability a rastu		Pokrok pri vykonávaní fiškálno-štrukturálnych reforiem v zmysle odporúčaní pre jednotlivé krajiny na rok 2016
	Celkový záver na základe prognózy Komisie z jesene 2016	Súlad s požiadavkami preventívnej časti v rokoch 2016 – 2017	
BE*	Riziko nesúladu	2016: riziko značnej odchýlky od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu; nesúlad <i>prima facie</i> s prechodným dlhovým pravidlom; 2017: riziko určitej odchýlky od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu v roku 2017, ale riziko značnej odchýlky spoločne v rokoch 2016 – 2017; nesúlad <i>prima facie</i> s referenčnou hodnotou pre zníženie dlhu.	Žiadny pokrok
DE	V súlade	2016: strednodobý rozpočtový cieľ prekročený; súlad s referenčnou hodnotou pre zníženie dlhu; 2017: strednodobý rozpočtový cieľ prekročený; súlad s referenčnou hodnotou pre zníženie dlhu.	Obmedzený pokrok
EE	V súlade	2016: strednodobý rozpočtový cieľ prekročený; 2017: žiadna odchýlka od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu.	Neuvádza sa
IE	Vo všeobecnosti v súlade	2016: riziko určitej odchýlky od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu; súlad s prechodným dlhovým pravidlom; 2017: riziko určitej odchýlky od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu; súlad s prechodným dlhovým pravidlom.	Určitý pokrok
IT*	Riziko nesúladu	2016: riziko určitej odchýlky od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu; bez úplného príspevku na úrovni 0,75 % HDP poskytnutého na základe doložky o štrukturálnej reforme a investičnej doložky by hrozila značná odchýlka od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu; nesúlad <i>prima facie</i> s referenčnou hodnotou pre zníženie dlhu; 2017: riziko značnej odchýlky od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu; nesúlad <i>prima facie</i> s referenčnou hodnotou pre zníženie dlhu.	Určitý pokrok
CY	Riziko nesúladu	2016: strednodobý rozpočtový cieľ prekročený; súlad s prechodným dlhovým pravidlom; 2017: riziko značnej odchýlky od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu; súlad s prechodným dlhovým pravidlom.	Určitý pokrok

LT**	Riziko nesúlady	2016: žiadna odchýlka od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu; 2017: na základe NRP založeného na scenári nezmenenej politiky riziko značnej odchýlky od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu.	Neuvádza sa
LV	Vo všeobecnosti v súlade	2016: riziko určitej odchýlky od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu; 2017: žiadna odchýlka od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu v roku 2017, ale riziko malej odchýlky spoločne v rokoch 2016 – 2017.	Obmedzený pokrok
LU	V súlade	2016: strednodobý rozpočtový cieľ prekročený; 2017: strednodobý rozpočtový cieľ prekročený.	Obmedzený pokrok
MT	Vo všeobecnosti v súlade	2016: žiadna odchýlka od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu; súlad s referenčnou hodnotou pre zníženie dlhu; 2017: riziko určitej odchýlky od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu.	Žiadny pokrok
NL	V súlade	2016: strednodobý rozpočtový cieľ dosiahnutý; súlad s prechodným dlhovým pravidlom. 2017: strednodobý rozpočtový cieľ prekročený; súlad s referenčnou hodnotou pre zníženie dlhu.	Žiadny pokrok
AT***	Vo všeobecnosti v súlade	2016: žiadna odchýlka od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu; súlad s prechodným dlhovým pravidlom; 2017: riziko určitej odchýlky od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu	Obmedzený pokrok
SK	V súlade	2016: riziko určitej odchýlky od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu; 2017: žiadna odchýlka od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu	Určitý pokrok
SI	Riziko nesúlady	2016: riziko určitej odchýlky od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu; súlad s prechodným dlhovým pravidlom; 2017: riziko značnej odchýlky od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu; súlad s prechodným dlhovým pravidlom.	Obmedzený pokrok
FI****	Riziko nesúlady	2016: riziko určitej odchýlky od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu; 2017: riziko značnej odchýlky od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu	Určitý pokrok

* Komisia 18. mája 2016 vydala správu podľa článku 126 ods. 3 ZFEÚ, pretože členský štát v roku 2015 nedosiahol dostatočný pokrok smerom k dodržaniu súladu s dlhovým pravidlom. V správe sa dospelo k záveru, že po posúdení všetkých relevantných faktorov by sa dlhové kritérium malo považovať za splnené. Komisia vydá čoskoro novú správu.

** NRP založený na scenári nezmenenej politiky, ktorý predložila dočasná vláda.

*** K tomuto záveru sa dospeje, keď sa od požiadavky odpočíta súčasný odhad vplyvu, ktorý má na rozpočet v roku 2016 mimoriadny prílev utečencov a bezpečnostné opatrenia (ktoré môže Rakúsko využívať aj v roku 2017 s cieľom zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie ako v prípade členských štátov, ktoré sú od dosiahnutia svojho strednodobého rozpočtového cieľa viac vzdialené).

**** Komisia 18. mája 2016 vydala správu podľa článku 126 ods. 3 ZFEÚ, pretože verejný dlh Fínska v roku 2015 prekročil 60 % HDP. V správe sa dospelo k záveru, že po posúdení všetkých relevantných faktorov by sa dlhové kritérium malo považovať za splnené.

Tabuľka 2b: Prehľad jednotlivých stanovísk Komisie k návrhom rozpočtových plánov – členské štáty, ktoré podliehajú nápravnej časti Paktu stability a rastu

Členské štáty	Celkový súlad NRP s Paktom stability a rastu		Pokrok pri vykonávaní fiškálno-štrukturálnych reforiem v zmysle odporúčaní pre jednotlivé krajiny na rok 2016
	Celkový záver na základe prognózy Komisie z jesene 2016	Celkový záver na základe prognózy Komisie z jesene 2016	
ES*	Riziko nesúladu	2016: strednodobý celkový cieľ splnený, fiškálne úsilie nevynaložené; 2017: strednodobý celkový cieľ nespĺnený: na základe NRP založeného na scenári nezmenenej politiky fiškálne úsilie nevynaložené.	Obmedzený pokrok
FR	Vo všeobecnosti v súlade	2016: strednodobý celkový cieľ splnený, fiškálne úsilie nevynaložené; 2017: celkový deficit podľa predpokladov tesne pod úrovňou 3 % HDP; fiškálne úsilie nevynaložené.	Obmedzený pokrok
PT**	Riziko nesúladu	2016: očakávané včasné a trvalé odstránenie nadmerného deficitu, fiškálne úsilie vynaložené. 2017: riziko značnej odchýlky od postupu úprav smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu; nesúlad <i>prima facie</i> s prechodným dlhovým pravidlom.	Obmedzený pokrok

* NRP založený na scenári nezmenenej politiky, ktorý predložila dočasná vláda.

** Portugalsko v súčasnosti podlieha nápravnej časti Paktu stability a rastu, ale od roku 2017 by mohlo začať podliehať preventívnej časti, ak sa podarí dosiahnuť včasnú a udržateľnú nápravu.